

LYKKEN ER AT LÆSE

BØGER
TIL LÆSEKLUBBEN

... SAMMEN ...

Diskutere bøger, blive underholdt af bøger eller blive klogere af bøger?

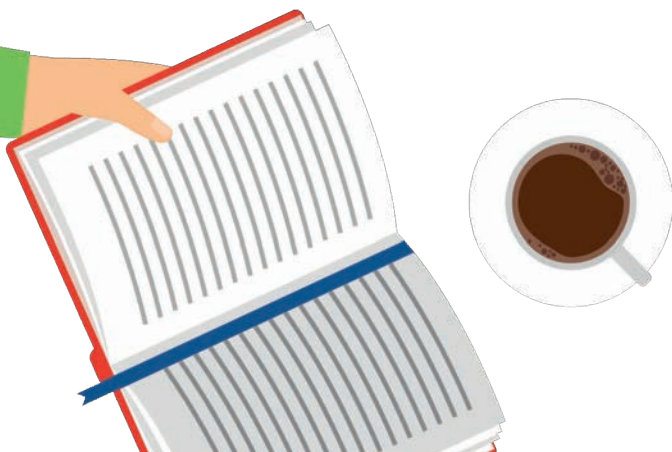
I en læseklub kan man det hele. På mange biblioteker er det muligt at mødes om bøger og læseoplevelser. I nogle læseklubber er bibliotekaren med og i andre ikke. Hør dit eget bibliotek om, hvordan deres læseklubber er skruet sammen. Men uanset form er læseklubben et sted, hvor du kan møde andre og tale om litteratur. Ikke for at blive enige eller nødvendigvis at analysere bogen i alle detaljer. Men for at dele læseglæde, for at blive inspireret og for at få et mere nuanceret billede af den bog, du har læst ved at høre, hvordan andre har oplevet den.

Hvorfor en læseklub?

Der er flere grunde til, at læseklubber er populære, men en af de helt centrale er, at en læseklub tilfredsstillere to helt fundamentale i os: behovet for at være alene og behovet for at være sammen med andre. Og til det formål er bogen perfekt: Man kan være alene, mens man læser – og bagefter kan man dele sin læseoplevelse med andre.

I en læseklub møder du nye mennesker, bliver præsenteret for andre tanker og ideer, får en dybere indsigt via læsning og drøftelse af teksten og bliver enten inspireret eller irriteret af at høre om andres læseoplevelse af den samme bog.

Al litteratur handler om relationer mellem mennesker, så at læse skønlitteratur et vigtigt bidrag til et fællesskab og et vigtigt bidrag til, at vi kan forstå de ting, der foregår omkring os.

Skal jeg vide meget om litteratur for at være med?

Nej, ikke nødvendigvis. Nogle klubber sætter fokus på smalle forfatterskaber eller specifikke genrer, og her kan en vis litteraturmæssig forudsætning være en fordel. Men der er også læseklubber om lettere romaner eller om oplevelsen af bogen frem for dybdegående litterær analyse.

Hvor mange skal vi være?

Som ved al god debat handler det om balance. Færre end fire, og I kan risikere hurtigt at løbe tør for stof. Flere end ti, og I risikerer at sidde for længe og vente på at komme til orde.

Skal det styres eller skal vi bare byde ind?

En vis styring er en fordel, så alle kan komme til orde. I mange læseklubber er der en ansvarlig, der sørger for det praktiske og styrer debatten. De fleste læsekredse følger en bestemt læseplan, hvor medlemmerne på skift vælger de bøger, de læser. Ordstyreren kan være en fast person eller den, som har valgt bogen.

Hvad skal jeg tale om?

Fortæl om din oplevelse med bogen. Vær gerne konkret og kom med eksempler, så de andre får et billede af, hvad du ser for dig. Husk på, at det ikke handler om at finde det rigtige svar men om, hvad du oplevede, da du læste bogen.

Mulige spørgsmål til at tale ud fra:

Hvad fik den dig til at tænke på?

Hvad følte du, da du læste den? Og hvorfor? Hvilken stemning satte den dig i?

Fik du den læst færdig? Hvis ikke, hvad fik dig så til at gå i stå?

Minder den dig om andre bøger? På hvilken måde?

Hvad er det, der står klart i din hukommelse, efter at du har læst den?

Hvad kunne du bedst/mindst lide ved bogen?

Hvis du skulle anmelde den og give den stjerner, hvor ville den så lande?

Hvem ville du anbefale den til? Konkret person og hvorfor?

Persontegning

Persontegningen i en bog er rigtig afgørende. Tænk f.eks. på en krimi – står gerningsmanden klart for dig, når vedkommende bliver afsløret? En persontegning handler både om ydre karakteristika som hårfarve, højde, beskæftigelse, tilknytning til andre personer i bogen. Og om indre karakteristika som persontype, psykologi og adfærd.

Er personen nuanceret beskrevet eller en kliché? Stemmer det, forfatteren beskriver personen som overens med det, personen gør? Hvis en mand bliver beskrevet som jaloux, agerer han så også jaloux?

Er forfatteren god til at beskrive sine personer?

Kan du huske dem fra hinanden?

Er der nogen personer, du ikke kan lide? Hvorfor – helt konkret?

Er persongalleriet passende til historien eller er der nogen, forfatteren glemmer undervejs?

Hvordan er hovedpersonen? Hvilken type menneske? Kan du sætte dig ind i hovedpersonens tankegang? Kan du lide hovedpersonen?

Handling

Handlingen er den fortælmæssige fremdrift i historien. Det, der bringer personerne fra A til B. De sidehistorier, der kan være med til at gøre fortællingen kompleks. En handling kan f.eks. være linear og fortælle tingene i kronologisk rækkefølge. Eller ikke-linear og have indsatte tilbageblik eller parallelle handlingsforløb.

Hvilken handlingsmæssig struktur har bogen?

Hvad gør strukturen for historien?

Er bogen for lang? Hvad ville du have skåret fra, hvis du havde skrevet bogen?

Eller for kort? Hvad synes du mangler?

Husker forfatteren at binde fortælmæssig sløjfe på alle ting i historien?

Slutter bogen tilfredsstillende? Slutter den der, hvor den skulle slutte?

Hvis bogen er del af en serie, giver slutningen så lyst til at læse det næste bind?

Sprog

Sproget er historiens byggesten. For nogen er et dårligt sprog nok til at bogen bliver lagt væk. For andre er sproget ikke så vigtig for handlingen. Sproget kan være bevidst minimalistisk. Og enkelt. Eller ekvilibristisk og flamboyant og overdådigt og ordrigt.

Nogle bøger er fortalt i nutid. I hovedsætninger. Uden mange adjektiver, der beskriver farver, stemninger, omgivelser. Andre har lange beskrivende afsnit om feks naturen eller det miljø, personerne færdes i. Sproget kan være letløbende, knudret, tungt, hoppende, anstrengende, fejlbehæftet, elegant.

Hvilket sprog har bogen? Har du tænkt over det, mens du læste?

Hvordan ville du beskrive sproget?

Er forfatteren god til at skrive dialog? Prøv at læs et afsnit op og hør, hvordan det lyder. Ville man tale sådan i den virkelige verden?

Find et afsnit i bogen, som du særligt godt kan lide eller særligt synes er irriterende. Læs det op og hør, hvad de andre siger.

Hvorfor tror du, at forfatteren har valgt at skrive på den måde?

Hvis du har læst andet af den samme forfatter, er det så karakteristisk for forfatterskabet?

Skæve vinkler

Hvis debatten om bogen trænger til en anden vinkel, så overvej at spørge om: *Sælger forsiden og bagsideteksten bogen? Ville du have valgt bogen, hvis den ikke var i læseklubben?*

Hvis du skulle skrive bagsideteksten, hvordan ville den så lyde?

Hvilken læser, tror du forfatteren har set for sig?

Ville du anbefale bogen til din mand/ far/bedstefar? Eller til din kone/mor/bedstemor?

Ville du gerne ses læsende i bogen?

Find en bog

Der er mange bøger at vælge imellem på bibliotekernes hylder. Og på bibliotekernes litteraturside litteratursiden.dk, hvor du under "læseklubben" kan lade dig inspirere af de mange bøger, der allerede har været debatteret i andre læseklubber. Mange biblioteker har lavet lister med gode bøger og tips til læseklubber. Find dem ved at søge på www.google.dk og skriv: "læsekreds bibliotek" eller "læseklub bibliotek" eller "læsetips bibliotek".

On-line læsekredse

Litteratursiden.dk er bibliotekernes litteraturunivers med fokus på skønlitteraturen. Her findes anmeldelser og anbefalinger, inspiration til god læsning, litteraturanalyser og forfatterportrætter.

I læseklubben kan du deltage i debatten i en af de mange on-line læseklubber.

På DR.dk finder du DR Læseklubber, der er et kæmpestort fællesskab for læseheste, hvor du kan være med til at diskutere bøger. Du kan gøre det hjemme fra sofaen eller på dit lokale bibliotek.

Mange biblioteker hjælper deres læsekredse med

At samle bøger sammen til læsekredsens medlemmer. Dog typisk ikke helt nye bøger, eller bøger, der er meget efterspurgt. Her kan du bruge bibliotekernes ebogs-tjeneste eReolen.dk.

At stille et lokale eller plads i biblioteket til rådighed.

Jævnligt at afholde bogcafé med vejledning og inspiration til bøger, I kan læse.

At hjælpe med at finde baggrundslitteratur, anmeldelser mm.

At formidle kontakt for interesserede til eksisterende læsekreds eller hjælp til at starte ny læsekreds.

Hvorfor læse litteratur?

Mange læser for at blive underholdt og for at udvide deres horisont.

Forskning viser, at vi bliver bedre i stand til at forstå andres følelser og motiver, når vi læser god litteratur. At vi bliver mere empatiske og mere socialt velfungerende mennesker af at læse bøger.

Med god litteratur menes skønlitteratur med litterær kvalitet, dvs. typisk den slags bøger, der vinder litteraturpriser.

Forskningen peger på, at det netop skal være kompleks litteratur, hvor plot og persontegning kræver, at vi som læser bringer os selv i spil og investere os selv i læsningen, der udvider vores sociale, personlige og samfundsmæssige univers. Læser vi triviallitteratur med fokus på enkelt plot og enkel persontegning, så skal vi tænke mindre og dermed er udbyttet ift. personlig udvikling mindre.

Man kan groft sagt skelne mellem tre forskellige læsemåder: læsning som færdighed, læsning som oplevelse og læsning som erkendelse.

Ved at læse (skønlitterære) tekster udvider du dit ordforråd. Og udvikler evnen til at kunne udtrykke sig og sætte ord på sig selv, og hvem man er. Litteratur kan give os en dybere forståelse af, hvad det vil sige at være menneske.

Litteraturen viser ofte et ideal, som vi som læser kan spejle os i. Historien kan vække genklang eller skabe forundring. Vække følelser og give rum til refleksion. God litteratur kan også være med til at skabe en historisk og kulturel identitet. Når vi læser alene, er der mulighed for selvrefleksion, men når vi taler om vores læseoplevelse med andre, kan vi i dialog få gavn af de andres refleksion. Måske skabes en yderligere perspektivering ved at høre andres overvejelser. At læse litteratur er både en afsondret oplevelse, hvor man alene forsvinder ind i et fiktivt eller faktisk univers. Ved skønlitteratur lærer vi os selv bedre at kende som menneske ved identifikation med de fiktive personer.

Dialogisk læsning eller guidet fælleslæsning

Guidet fælles læsning er en læsemetode, der er kendt for at kunne kurere psykiske lidelser som depression og demens. Formålet er, at deltagerne spejler sig selv i teksten ved hjælp fra gruppestyrer. Hele tiden forbindes det læste til deltagerens liv. Deltagerne samles i en læsekreds, læser en tekst højt, og herefter perspektiverer man til læsernes eller tilhørernes eget liv. Både højtlæsning og den efterfølgende debat styres af en læsegruppeleder, der hele tiden sørger for, at deltagerne byder ind med personlige erfaringer. Det betyder, at fokus er på deltagerne frem for på teksten, og at det læste (eller hørte ved oplæsning) mere er afsættet for dialog end dialogen fokus. På den måde bliver teksten katalysator for læserens erindringer. Litteraturens billeder kan altså genskabe erindringer hos læseren, der ellers er gået tabt.

Læseanbefalinger

Det vrimler med bøger. Alle egner sig i princippet til at blive debatteret i en læseklub. Her er et udpluk af nyere og ældre bøger med fokus på tematikker, form eller type. Se på de næste sider...

De tankevækkende

Luke Reinhardt Terningemanden

Klim, 2014. – 451 sider

En velbæjæret, amerikansk psykiater, der keder sig ved sit vaneliv, beslutter pludselig at lade terningerne bestemme sine handlinger.

TEMAER: SKÆBNE, CHANCE, FATALISME, SPILTEORI.

Stefan Merrill Block En fortælling om at glemme

Tidernes skifter 2010. – 364 sider

17-årige Seth er en mester i at gøre sig usynlig i skolen. Hjemme går hans mor langsomt til, mens hans far kigger dybt i ginflasken. På en faldefærdig gård lever pukkelyggen Abel alene og i fortiden. Så begynder Seth at forske i sin familiehistorie.

TEMAER: SLÆGT, SLÆGTSFORSKNING, FAMILIEHISTORIE, ALZHEIMERS SYGDOM, DEMENS.

Judith Schakansky Giraffens hals - dannelsesroman

Vandkunste, 2012. – 219 sider

For biologilæreren Inge Lohmark er giraffens lange hals et eksempel på naturens orden. At række sig for at nå det, der er uden for rækkevidde, gælder både for giraffer og mennesker. Men det har konsekvenser.

TEMAER: EVOLUTIONSTEORI, NATURVIDENSKAB, FAMILIEN.

Ny dansk litteratur – med fingeren på pulsen

Stine Pilgaard Min mor siger

Samleren, 2016. - 167 sider

En ung kvinde er blevet smidt ud af sin pigekæreste. Hun flytter hjem i præstegården til faderen. Med megen selvironi berettes om den dominerende mor, byture med veninden og besøg hos lægen.

TEMAER: UNGE, FORÆLDRE, KÆRLIGHED, HUMOR

Mikkel Rosengaard Forestillinger om Ana Ivan

Gyldendal, 2016. – 271 sider

Den rumænsk fødte performancekunstner Ana Ivan fortæller i New York om sin families opvækst i Rumænien til en dansk kunstpraktikant. En skæbnefortælling som udspilles på flere kontinenter og med tiden som en variabel størrelse.

TEMAER: TIDEN, KUNST, MATEMATIK, RUMÆNIEN, NEW YORK.

Malene Ravn Mia

Gyldendal, 2016. – 251 sider

Mia har siden barndommen forsøgt at beskytte sin storesøster. Da søsterens veldelige kæreste igen slår hende, tager Mia sin søster med hjem for bedre at kunne passe på hende. Men det er ikke muligt at skjule sig for hverken omverdenen eller fortiden.

TEMAER: SØSTRE, BARNDOM, VOLD, SVIGT, PROVINSEN, ENSOMHED, ANGST.

Krævende litteratur og krævende litterære formater

Zenia Johnsen Hjerneskalv

Jensen & Dalgaard, 2016. – 110 sider
Selvbiografisk roman om eftervirkningerne af forfatterens fald nedad en trappe.

TEMAER: HUMOR, HVERDAGEN, HJERNERYSTELSE.

Liv Sejrbo Lidegaard Fælleden

Gyldendal, 2015. – 69 sider

Lyriske og poetiske tekster, der hylder menneskenes forbindelser til naturen og til hinanden

TEMAER: LÆNGSEL, NATUREN, SPROG, KÆRLIGHED

Lotte Kirkeby Hansen Jubilæum

Rosinante, 2016. – 189 sider

19 korte noveller, der handler om hverdagen, om vores relationer til hinanden og de afgørende øjeblikke i livet, hvor vi indser, at vi er på vej til at miste, det der var. Det er et studie i det at være menneske.

TEMAER: TAB, HVERDAGEN, FAMILIEN, BARNETRO.

Martin Snoer Raaschou Blå himmel hver dag

Kronstork, 2015. – 77 sider

Digte om eksistentielle emner, hvor jegets iagttagelser og springende refleksioner formidles i intense sansninger i et enkelt og til tider hypnotisk sprog.

TEMAER: EKSTENS, DØDEN, VIRKELIGHED, GLÆDE.

Slægters gang

Anne Marie Tetevide Som dagene er

Gyldendal, 2013. - 302 sider

Femogfirs dage i en midtjysk families liv, fra 1932 til 2001, fortalt af tre generationer. En varm og lavmælt skildring af det jordnære, ukomplicerede liv, men også en fortælling om et samfund i forandring, vandringen fra land til by og fra fattig husmandstilværelse til middelklasseliv.

TEMAER: SLÆGT, FAMILIEN, PROVINSEN, LANDLIV.

Vibeke Marx Af ingenting

Modtryk, 2014. – 328 sider

Et portræt af hittebarnet Drine fra børnehjemmet Vibeshøj. Drine bliver tjenestepige, og med gårdmandssønnen får hun de uægte børn Enok og Agnes. Som mor og hustru må Drine leve med skammen over at komme "af ingenting", en skæbne der forfølger hende gennem hele livet.

TEMAER: KVINDELIV, SOCIALE FORHOLD, BØRNEHJEM, GAMLE DAGE.

Lucinda Riley Pigen på klippen

Turbulenz, 2013. – 559 sider

Grania Ryan flytter tilbage til Irland på grund af hjertesorger. Her møder hun den livlige pige Aurora. Men der er noget hemmelighedsfuldt omkring hende, og langsomt udfoldes familieskæbnerne. Udspringer sig fra 1900 til i dag i både Irland, England og USA.

TEMAER: SLÆGT, KÆRLIGHED, SORG.

Historiske romaner og historiedannelse

Kate Colquhoun Mr. Briggs' hat

Loxodonta, 2012. – 348 sider

Den sensationelle beretning om Englands første jernbanemord. Autentisk kriminalgyser hvori forfatteren beretter historien om et mord som blev begået på et engelsk tog i 1864

TEMAER: FORBRYDELSE. DRAB. HISTORIE. VICTORIATIDEN.

Julian Barbes Flauberts papegøje

Tidernes skifter, 2012. – 224 sider

En pensioneret engelsk læge og amatør-Flaubertforsker er besat af ønsket om at nå ind til sandheden om Gustave Flaubert, mens sandheden om hans eget liv og ægteskab glider ham af hænde.

TEMAER: ÆGTESKAB. KUNSTNERE. FORFATTERE. LITTERATUR.

Edward P. Jones Den kendte verden

Klim, 2011. – 374 sider

Henry Townsend er sort. Og slaveejer. Han lever med sin familie og 33 slaver i Virginia i 1850'erne, hvor livet er barsk og menneskene barskere.

TEMAER: SAMFUNDSSKILDRINGER. HISTORIE. FAMILIEN. SLAVER, SYD-STATERNE.

Udarbejder: Bibliotekar Sanne Caft

Illustrator: Sabine Brandt, Sisterbrandt Studio

Udgiver: © Biblioteksmedier as, Ballerup 2017

Tryk: Nofoprint, Helsingør

Varem.: 47111708

Den virkelige verdens problemer

Jeanette Walls Glasslottet

Hr. Ferdinand, 2011. – 389 sider

Jeanette Walls, der er en kendt amerikansk journalist, fortæller om sin barndom og opvækst med en alkoholisk og genial far og en mor, som var kunstner. Familien var hjemløst omflakkende og først som teenager kunne forfatteren sammen bryde ud af familien og starte på et normalt liv. Foregår fra 1970 og frem.

TEMAER: BARNDOM. SØKENDE. FORÆLDRE-BARN FORHOLDET. OPVÆKSTVILKÅR. HJEMLØSE.

Khaled Hosseini Under en strålende sol

Cicero, 2008. – 319 sider

Mariam vokser op under fattige og kærlighedsløse kår, mens den 19 år yngre Lailas barndom er lykkelig og fri. Begges verden ødelægges og skæbnen bringer dem sammen hos en voldelig tyrant af en ægtemand, hvor de trods forskellige baggrunde samles i et skæbnefællesskab. Udspiller sig fra 1960 og frem.

TEMAER: TALIBAN. KVINDER. ISLAM. AFGHANISTAN.

Imre Kertész De skæbneløse

Forum, 1996. – 196 sider

Som 15-årig deporteres fortælleren, der er ungarsk jøde, til Auschwitz og Buchenvalde. Efter befrielsen er det svært at finde en identitet og fremtid, men alligevel forstår han at udlede det smukke i opholdet.

TEMAER: KONCENTRATIONSLEJRE. JØDER. DEN 2. VERDENSKRIG. UNGARN.

Debat & samfundsforhold

Charlotte Weitze Den afskyelige

Samleren, 2016. – 317 sider

I en ikke så fjern fremtid, truet af klimaforandringer møder 22-årige Heidi Kenneth, som er abnormt høj og døjer med øget svedproduktion. De forelsker sig og flytter på landet for at blive CO₂-neutrale og selvforsynende, men spørgsmålet er hvor langt mennesket vil gå for at redde sig selv eller verden.

TEMAER: KÆRLIGHED. FANATISME. FREMTIDSFORTÆLLINGER. SAMFUNDSKRITIK. KLIMAÆNDRINGER.

Morten Pape Planen

Politikens forlag, 2015. – 565 sider

Morten Pape beretter i romanform om sin opvækst i den berygtede ghetto Urbanplanen på Amager. Forældrene bliver skilt, og i et minisamfund præget af vold, mobning og overflade må Morten i høj grad klare sig selv.

TEMAER: BØRN. UNGE. OPVÆKST. GHETTOER. VOLD. KRIMINALITET.

Kaspar Colling Nielsen Den danske borgerkrig 2018-24

Gyldendal, 2013. – 222 sider

Danmark i fremtiden. I 2018-24 raser borgerkrigen med drab, selvtægt, sammenbrud og kaos til følge. 450 år senere fortæller rigmanden, der ved hjælp af stamceller stadig er i live, om sine tanker, tab og oplevelser til sin talende hund og lever samtidig et tumultarisk og dekadent liv.

TEMAER: FREMTIDSFORTÆLLINGER. DYSTOPIER. ABSURDISME. SAMFUNDSKRITIK. BORGERKRIG.

Litteratursiden.dk

Litteratursiden er folkebibliotekernes website om litteratur. Sitet er for dig, der vil inspireres til gode læseoplevelser, diskutere litteratur og blande sig i den litterære debat. Her finder du on-line læseklubber, anmeldelser og anbefalinger, litterære temaer og forfatterportrætter. .

eReolen.dk

eReolen er folkebibliotekernes ebogstjeneste, hvor du kan låne et varieret udvalg af ebøger og netlydbøger. Ud over bøger til både børn og voksne, giver eReolen inspiration til gode læseoplevelser og samler både fagbøger og romaner i aktuelle temaer. Ud over eReolens danske bøger og netlydbøger, finder du på eReolen Global mange engelske e-bøger og netlydbøger.

Bogbidder.dk

Bogbidder.dk er folkebibliotekernes tilbud til dig, der gerne vil have inspiration til din læsning serveret på et sølvfad. Hver uge får du et link til det første kapitel af 3 bøger i din mail. Bøger, vi har valgt ud til dig. Bøger, som er oppe i tiden og som giver et indblik i, hvad der rører sig. Læs starten på bogen og find ud af, om du vil dykke dybere ned i universet.